

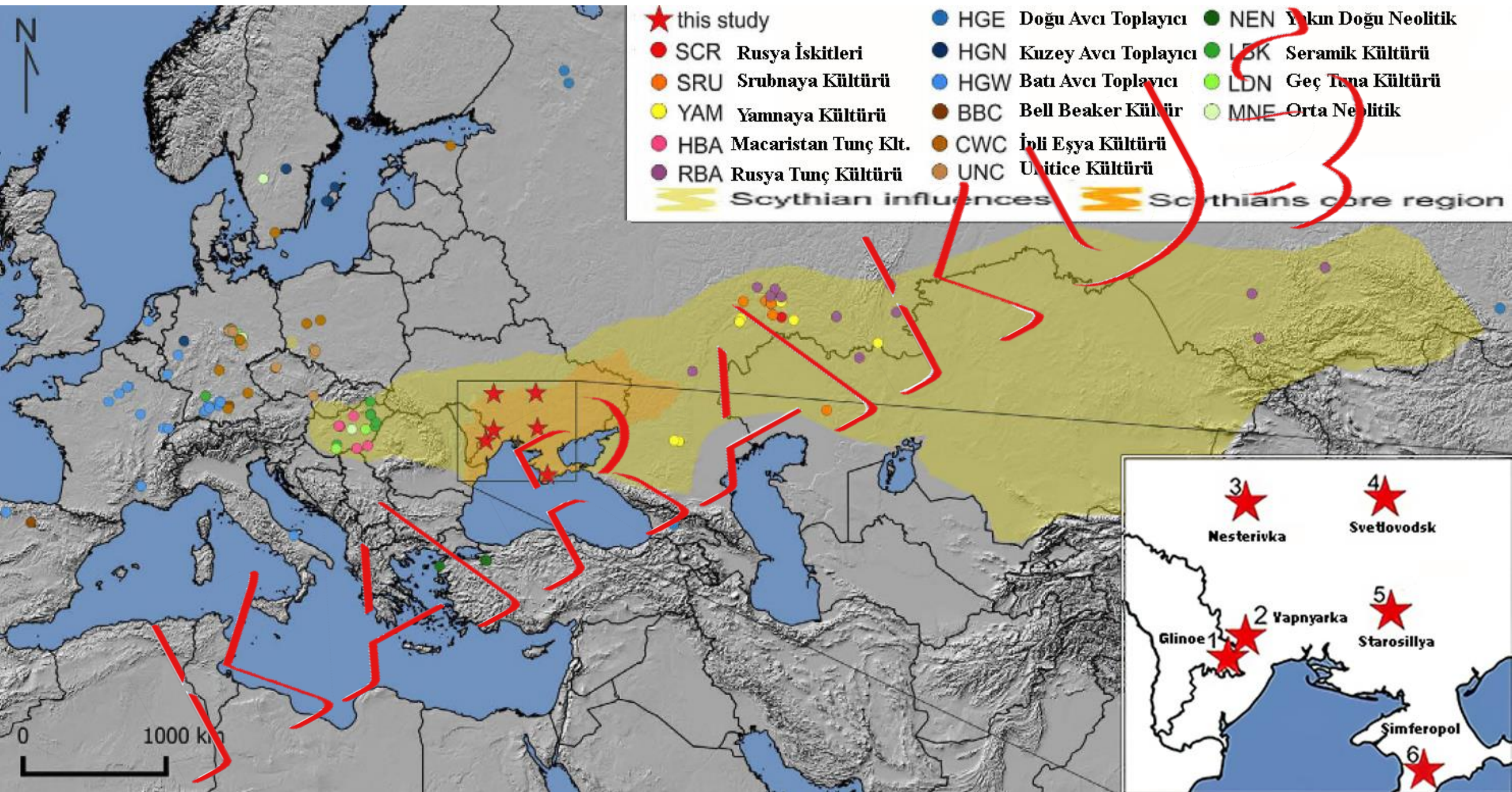
KIMMER ve İSKİTLER

Tarihte Kimmer İskit

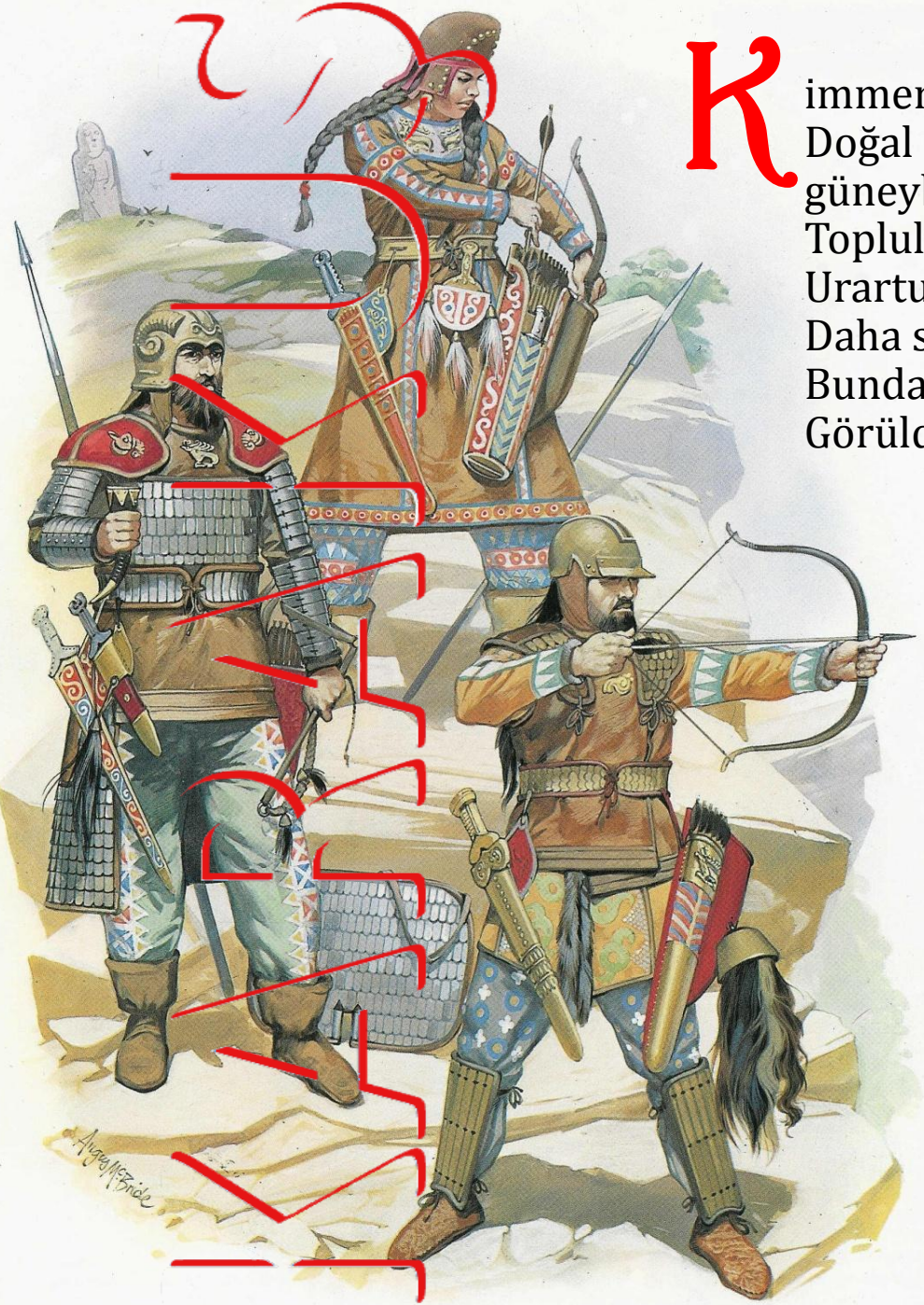
Tevrat'ta geçen **Gomer** ve **Aşkenaz** halklarının Kimmer ve İskitler olduğu düşünülür. Gerçek anlamda bu göçebe halkları ilk defa Assur kayıtlarında görmekteyiz (İ. Ö. 650) Yazıtlarda **Gimirrai** ve **Asguzai** olarak geçmektedir. Urartu kayıtlarında **İş-gi-gulu** denilen halklara Pers kayıtlarında **Saka** olarak rastlanmaktadır.

- İki metalli hançer
- ★ At takımları (Gem)
- ▲ Asalar

0 500 miles
0 500km

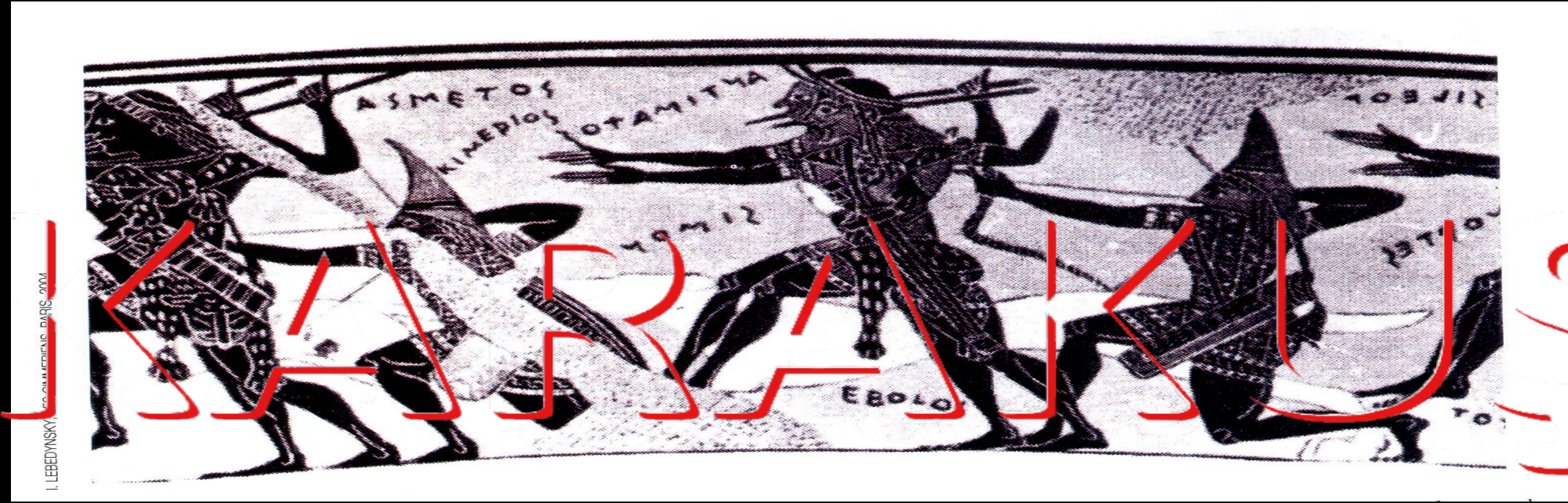

Kimmer ve İskitlerin anavatanlarının Asya bozkırları olduğu düşünülmektedir. Doğal olayların olumsuz gelişmesi ve toplulukların çatışmaları sonucu güneybatıya doğru nüfus hareketliliği olduğu varsayılmaktadır. Topluluklar Anadolu'ya geçişlerinde ilk olarak Urartularla mücadele etmişlerdir. Urartu kayıtlarında Kimmerlerin Urartuları bozguna uğrattığı anlatılmaktadır. Daha sonra Urartular Kimmerlerle Assura karşı koalisyon kurdular. Bundan sonra Kimmerler Urartu topraklarından geçip Anadolu'ya yayıldılar. Görüldüğü kadar önemli saldırıları Friglerle ve Sinope üzerine olmuştur.

Friglerin başkenti Gordion'a saldırılarını belgelerle destekleyemezsek de Arkeolojik olarak yerleşimde yıkım tabakaları görülmektedir. Antik yazarlar bunu anlatmaktadır (Strabon, Eusebios) yıkımı İ. Ö. 670 yıllarına tarihlendirmektedirler. Kimmerler Frigleri tarih sahnesinden kaldırırlar Kral Midas üzüntüsünden boğa kanı içerek intihar eder (Strabon I. 3.21) Göçebe kültürüne sahip Kimmerler burayı yağmalayarak batıya doğru ilerlemeye devam etmişirler. Batıda önemli bir güç olan Lidya Krallığıyla karşı karşıya geldiler.

Kimmerler farklı tarihlerde başkent Sardes'e küçük saldırılar yaparlar. Lidya kralı Gyges Kimmerler'e karşı Assurdan yardım ister. Bu dönem Assur ile diplomatik ilişkiler yapılır. Kimmerlerle Sardes dışında yapılan savaş Lidya'nın zaferiyle sonuçlanır. Daha sonraki saldırılarda Kimmerler başarılı olur, bu Assur kayıtlarında "Gimmiriler Gyges'in tüm ülkesini ele geçirip çöle çevirdiler" diye anlatılmaktadır. 650 yıllarında gerçekleşen bu saldırıda Kimmerler Sardes şehrinin aşağı kentini yakıp yıkıp yağmalamışlar ama akropole girememişlerdir, arkeolojik veriler de bunu kanıtlamaktadır.

Gyges'ten sonra başa geçen Ardys Kimmerlerden kurtulmak için Assur ile ilişkilerini güçlendirir. Kimmer lideri Dugdamme Kuzeyden gelen Trer boylarıyla birleşerek tekrar Sardes'e saldırır. 654 yılında yapılan bu saldırı sonucunda da Sardes tamamen ele geçirilemez (Herodotos) ama aşağı şehir yeniden yağmalanır. Kimmerler gözlendiği kadarıyla batıdaki kentlere saldırarak yağmalamışlardır, kalıcı bir yerleşme göstermemektedir. Ege'de Efes, Klozemenai, Magnesia gibi şehirlere saldırarak yağmalamışlardır.

Strabon Kimmerlerin Kilikia bölgesinde yenilgiye uğradıklarını ve liderleri Dugdamme'nin öldüğünü anlatır. Yerine oğlu Sandakşatru geçer.

Bu dönem fazla bilgimiz yoktur ama Kimmerlerin gücünü yitirdiğini söyleyebiliriz. Herodot Kimmerlerin Lidya kralı Alyattes tarafından yenilgiye uğratıldığını anlatır ki bu yenilgiden sonra Kimmerlerin Anadolu'daki gücü tamamen kırılmıştır.

KARAKUS

Kimmerler gibi Asya bozkırlarının halkı olan İskitler de Urartu krallığı üzerinden Anadolu'ya girmişlerdir. Urartu bunları da Assura karşı tampon olarak kullanmış. Batıya ilerleyen İskitler Lidya Med savaşlarının arasında kalmıştır. Burada Lidyaya sığınmışlardır. İskitlerin tarihi hakkında fazla bilgimiz olmamakla beraber arkeolojik olarak oldukça fazla buluntular mevcuttur. Bunlar daha çok at takımları ve savaş malzemeleridir.

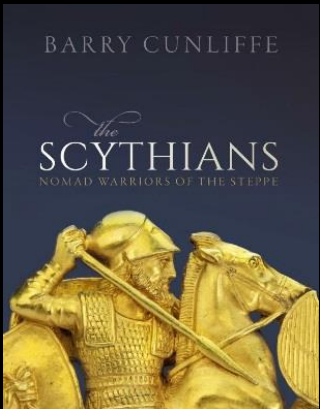

Minerva
September-October 2020

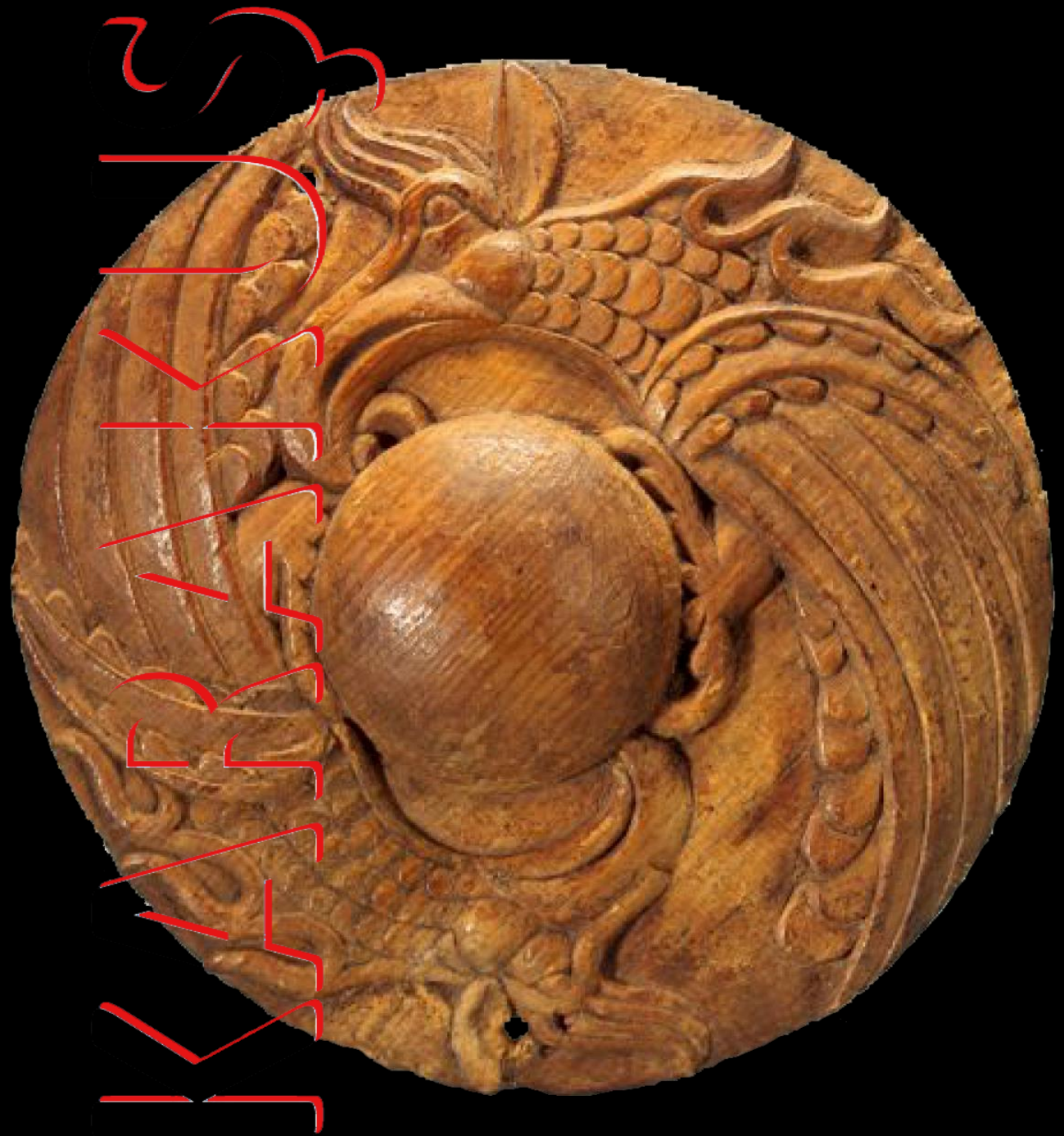
KAYNAKÇA ve OKUMA LİSTESİ

- ★ Barry W. Cunliffe (2019) *The Scythians Nomad Warriors of the Steppe*. Oxford University
- ★ *Minerva* –September-October 2020 Vol. 31 (5)
- ★ Herodot (1997) *Herodot Tarihi. Remzi Kitabevi. İstanbul.*
- ★ Kathryn Hinds (2010) *Scythians and Sarmatians (Barbarians)*.
- ★ E. V. Cernenko (1983) *The Scythians 700 - 300BC*. Osprey - Men at Arms 137
- ★ İlhami Durmuş (1993) *İskitler*. Akçağ Yayınları. Ankara.
- ★ B. N. Grekov (2019) *İskitler*. Selenge Yayınları. İstanbul.

KARAKUS

Orta Altay Tuekta kurgan 1'de ele geçmiş güçlü kanatlar ve yırtıcı gagaya sahip merkezdeki küreye sarılmış iki grifon. Tahtadan yapılmış bu malzeme, bir atın dizgininin alın süsünü oluşturuyordu.

Kompozisyon, eşleştirilmiş sahnelere dayanmaktadır (tek figürler, açıkça, olay örgüsünde destekleyici bir rol oynamaktadır). Kasenin bir tarafında, barışçıl sohbet eden iki sakallı İskit savaşçısı var. Lüks giysiler, törensel silahlar, daha yüksek gücün nitelikleri - birinin elinde bir kırbaç ve diğerinin elinde bir topuz - hepsi, bizden önce daha yüksek gücün temsilcileri, İskit "kralları" olduğumuzu gösteriyor. Yüksek rölyef tekniğiyle yapılmış figürler, yaldızlı; gümüşte sadece yüzler ve eller kaldı.

KARAKUS

KARAKUS

KARAKUS

32

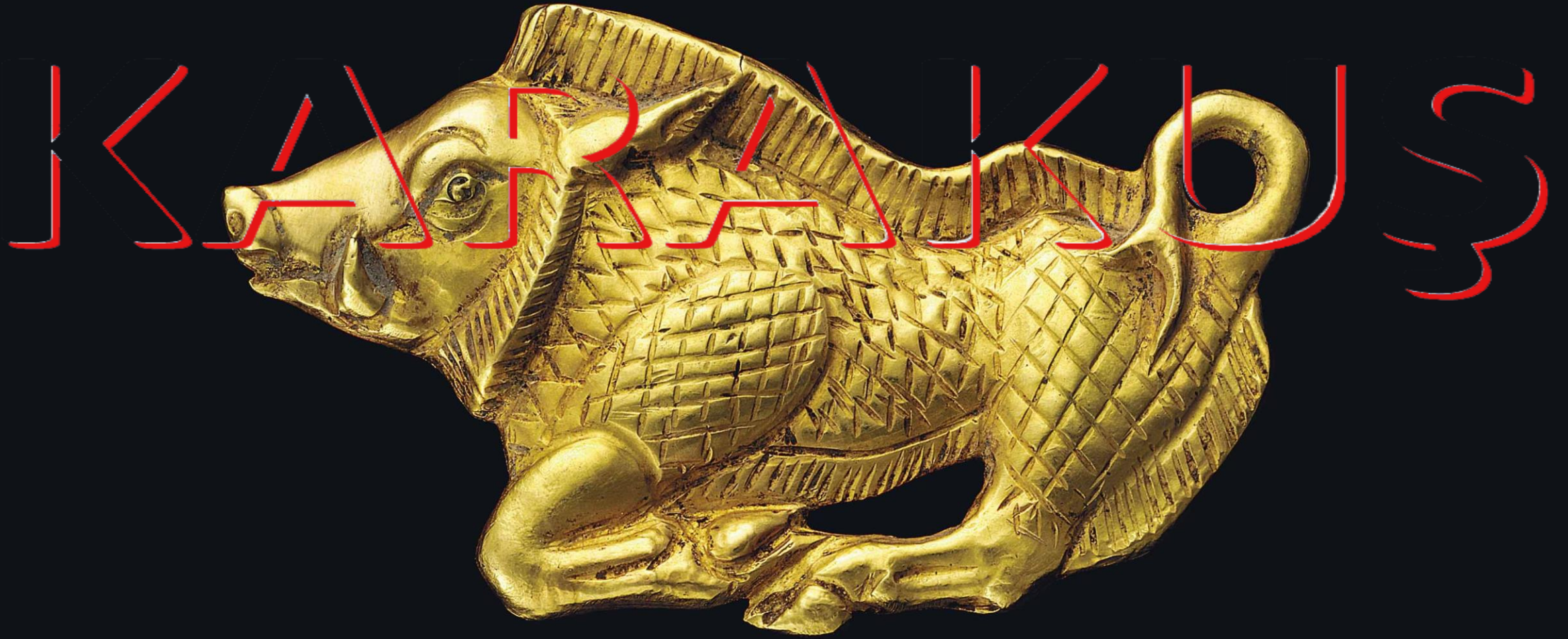
KARAKUS

KARAKUS

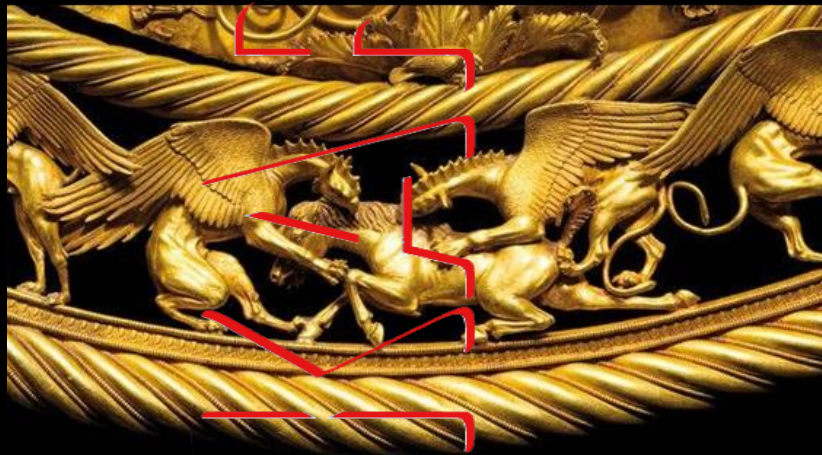

KARAKUS

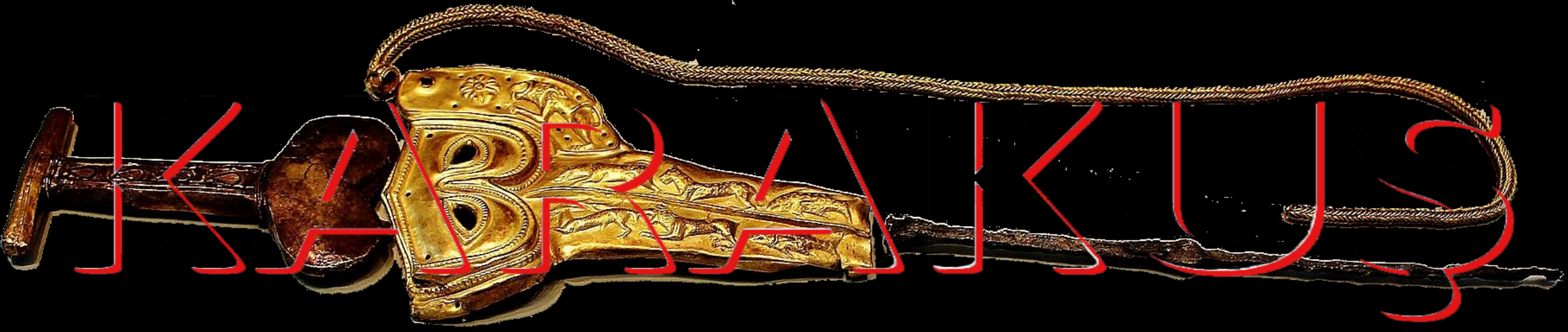

KARAKUS

KARAKUS

KARAKUS

KARAKUS

KARAKUŞ

KARAKUS

KARAKUS

Kasenin diğer tarafında eşleştirilmiş baőka bir sahne var. Ne yazık ki, kasenin bu kısmı en çok zarar gördü, bu yüzden buradaki görüntüler o kadar net değil ve bazı önemli detaylar kayboldu. Ayrıca iki asil İskit savaşçısı da var - yaőlı ve genç, aynı lüks kostümler giymiő ve tören silahlarıyla. Genç adamın boynunda bir Grivnası var, sağ elinde bir fincan tutuyor - yüce gücün sembolü, sol eli muhataplara doğru uzatılmış. Yaőlı savaőçı, sanki ona bir őey veriyormuő gibi sağ elini genç adama uzattı.

KARANKU